

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ

Latin nyelvi kompetencia teszt

2015–2016. 2. forduló, 1. kategória

1. A következő szövegből kötőszavakat, praeposíciókat és adverbiumokat emeltünk ki. A kiemelt szavakat a szöveg előtt betűrendben soroltuk fel. Illeszd vissza őket a szöveg megfelelő helyére. A hiányokat a szövegben pontozott vonallal jelöltük.

ab – ad – autem – cum (okhatározói kötőszó) – *cum* (praepositio) – *cum* (praepositio) – *e* – *ergo* – *ex* – *inter* – *pro* – *quam* – *qui* – *sed* – *subito* – *ut* – *vehementer*

Tullus Hostilius, rex tertius populi Romani, vir fortissimus regnabat. Ferocior fuit, quam Romulus. Forte evenit, ut agrestes Romani ex Albano agro, Albani ex Romano praedas invicem agerent. Inde bellum incipit civili simillimum bello, cum Romani ab Albanis originem ducerent. Forte in duobus exercitibus erant trigemini fratres acerrimi. Romanos Horatios, Albanos autem Curiatios vocant. Cum trigeminis agunt reges, ut pro sua quisque patria dimicent ferro: „Ibi imperium erit, unde victoria fuerit.” Trigemini acerrime arma capiunt et in medium inter duas acies procedunt. Consederant utrimque pro castris duo exercitus ad minime gratum spectaculum.

Terni iuvenes vehementer concurrunt. Romani fortiter vulnerant tres Albanos, mox duo Romani subito corruerunt. Romanas legiones iam spes tota, nondum tamen cura maxima deseruerat. Unus Romanus, quem tres Curiatii circumsteterant, forte integer fuit. Ergo, ut segregaret hostes, fugam capessivit. Iam aufugerat, cum unum e Curiatiis haud procul ab sese videt. Eum cecidit et victor secundam pugnam petivit. Tunc clamore Romani acrius adiuvant militem suum, qui et alterum Curiatium interficit. Iam singuli supererant, sed non pares: Romanus integer, Albanus vulneratus fuit. Horatius etiam tertium Curiatium interficit. Romani ovant et magno cum gaudio Horatium accipiunt.

Minden helyesen megoldás 1 pont.

17 pont

2. Keress a szövegben olyan szavakat, amelyek mindenben megfelelnek az alábbi meghatározásoknak. Elegendő egy-egy megfelelő szót megadni. Légy figyelmes: a többlet megoldásokért plusz pont szereshető, a téves válaszáért viszont pontlevonás jár.

praesens alakban álló coniunctivus:

dimicent

felsőfokban álló melléknév:

fortissimus, simillimum, acerrimi

praeteritum imperfectum indicativi activi-ban álló igealak: regnabat, erant, supererant

számnév singularis nominativusban:

tertius, unus

Minden helyes megoldás 1-1 pont. Minden hibás megoldásért 1-1 pont levonás jár.

4+5 pont

3. Keress az előző feladatban található szövegben olyan szavakat, melyeknek ismered a szótári alakját és a jelentését. A szavak között legyen 2 főnévi alak, 2 igealak és 2 névmási alak. A megoldásban minden szótári szó csak egyszer szerepelhet. Az ígéknél elegendő csupán az imperfectumot és a coniugatióra utaló számot megadni.

A kritériumoknak megfelelő, helyesen megadott szövegbeli alakokra, szótári alakokra és jelentésekre darabonként 0,5 – 0,5 pont adható. **9 pont**

Megjegyzés:

A szótári alak megadására elterjedt különböző eljárások mindegyike helyesnek tekinthető, azaz egyaránt elfogadható például a *laudo 1* és a *laudo, -are* jelölés.

Ha ugyanaz a szótári szó (pl. a létige kül. alakjai) többször szerepel a megoldásban, csak egyszer adható meg a pontszám.

Ha a főneveknél nincs megadva a nem, részpontszám nem adható, a szótári alakot helytelennek kell tekinteni, a nemek tekintetében kivételt csupán a 3. declinációba tartozó főneveknél lehet tenni: ha a nem tévesen van megadva (pl. masc. helyett fem.), de a szótári alak többi része helyes, 0,25 pont adható. Egyéb problémák, hiányosságok esetén részpontszám nem adható a szótári alakokra.

A jelentés megadásánál bármely jelentés elfogadható, amely a közkeletű szótárakban szerepel, nem elvárás, hogy a szövegben előforduló jelentést adja meg a versenyző. Részpontszám nem adható.

A szótári alakokat és jelentéseket csak akkor lehet elfogadni, ha a diák megadta a szövegbeli alakot – ellenkező esetben a megoldás érvénytelen.

A részmegoldások is értékelhetők, azaz ha a szövegbeli alak mellett csak a jelentés vagy csak a szótári alak szerepel, és az helyes, a pont megadható. Illetve akkor is jár pont, ha csak a szövegbeli alakot adta meg a diák.

4. Egy, a római történelemben fontos szerepet játszó, hét szóból álló delphoi jóslat szótagjai összekeveredtek. Írd le őket olyan sorrendben, hogy kibontakozzék a jóslat értelme: ez többféle szórenddel is elképzelhető, tehát több jó megoldás is lehetséges.

<i>os</i>	<i>prin</i>	<i>tri</i>
<i>vic</i>	<i>la</i>	<i>cu</i>
<i>rit</i>	<i>qui</i>	<i>e</i>
<i>ma</i>	<i>tor</i>	<i>ceps</i>
<i>de</i>	<i>rit</i>	<i>de</i>

Matri qui dederit princeps oscula, victor erit.
Qui matri princeps oscula dederit, victor erit.
Princeps qui matri oscula dederit, victor erit.
Oscula matri qui princeps dederit, victor erit.
Victor erit, qui matri princeps oscula dederit.
Victor erit, matri qui princeps oscula dederit.

Minden helyes szóalakért 1 pont adható.

A szórendi hibákat ne vegyük figyelembe az értékelésnél.

7 pont

5. A latin szövegben 6 nyelvtani hibát rejtettünk el. Húzd alá a hibásnak vélt szavakat, írd ki őket a szöveg alatti kipontozott helyekre, a nyíl után pedig írd be, hogyan lenne nyelvtanilag helyesen az adott szó. Ha igealak egyeztetésében találsz hibát, az igealakot ugyanabban az igeidőben helyesbítsd.

Per medium Italiam Tiberis flumen fluit. In laevo ripa fluminis, haud procul a mari surgit duo montes, circum quos alii colles magnes iacent. In hoc montibus sita est urbs Roma. Ipsi Romani condiderunt eam anno septingentesimo quinquagesimo tertio ante Christum natum et de origino urbis fabulam claram narrant.

1. medium	→	mediam
2. laevo	→	laeva
3. surgit	→	surgunt
4. magnes	→	magni
5. hoc	→	his
6. origino	→	origine

Minden megtalált hiba, illetve a megfelelő helyesbítés 1-1 pont. Tévesen aláhúzott hibáért vagy javításért pontot nem kell levonni.

12 pont

Összesen 49 pont (a lehetséges 5 plusz ponttal együtt 54 pont). A dolgozat továbbküldhető, ha a versenyző megszerezte a pontok 60%-át, vagyis legalább 29 pontot.

Megjegyzés: A feladatlapokon a feladatok után található kis táblázat bal oldali mezőjében az adott feladat maximális pontszáma látható. Kérjük, a középső oszlopba írja az Ön által adott pontszámot, míg a jobb szélsőt hagyja üresen.